

N.B.1) All questions are compulsory.

Total Marks: 75

2) Figures to the right indicate full marks.

Time: 2 ½ Hrs

Q.1 A) Explain the following concepts. (Any Five)

15

1. Minorities
2. Constitutional and legal rights
3. Disaster
4. Drought
5. Blind belief
6. Technology
7. Self awareness
8. Team Building

Or

Q.1 B) Write a detailed note on the Foundation Course (Semester-III) Project submitted by you.

15

Q.2 A) Evaluate the position of STs in India and discuss the SC/ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989.

15

Or

Q.2.B) Discuss the condition of Indian women with regard to the health, educational, and employment status.

15

Q3. A) Discuss some human rights issues in addressing disasters.

15

Or

Q.3. B) Explain the effects of droughts and suggest the measures to prevent it.

15

Q. 4 A) State the contribution of any four Scientist towards the growth of science.

15

Or

Q.4.B) Write a note on Science and Scientific Temper.

15

Q.5. A) Comment on the significance of developing effective listening skills.

15

Or

Q5.B) Explain the characteristics of effective leadership.

15

(मराठी रूपांतर)

सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. एकूण गुण: ७५

(२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात. वेळ: २:३० मी

प्रश्न १ अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणत्याही पाच) (१५)

१. अल्पसंख्यांक
२. घटनात्मक आणि कायदेशीर हक्क
३. आपत्ती
४. अवर्षण
५. अंधश्रद्धा
६. तंत्रज्ञान
७. स्वजागरुकता
८. संघ बांधणी

किंवा

प्रश्न १ ब) पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र-३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर सविस्तर टीप लिहा (१५)

प्रश्न २ अ) भारतामधील अनुसूचित जमातीच्या स्थितीचे परीक्षण करा आणि अनुसूचित जाती/जमाती(अत्याचार प्रतिबंध) कायदा, १९८९ यावर चर्चा करा. (१५)

किंवा

प्रश्न २ ब) आरोग्य, शैक्षणिक आणि रोजगार स्थितीच्या संदर्भात भारतातील महिलांची परिस्थिती यावर चर्चा करा. (१५)

प्रश्न ३ अ) आपत्तीबाबत मानवी अधिकाराशी संबंधित काही समस्या यावर चर्चा करा. (१५)

किंवा

प्रश्न ३ ब) अवर्षणाचे परिणाम स्पष्ट करा आणि ते टाळण्यासाठीचे उपाय सुचवा. (१५)

प्रश्न ४ अ) विज्ञानाच्या वृद्धीतील कोणत्याही चार शास्त्रज्ञांचे योगदान सांगा. (१५)

किंवा

प्रश्न ४ ब) विज्ञान आणि वैज्ञानिकता यावर टीप लिहा. (१५)

प्रश्न ५ अ) प्रभावी श्रवणक्रिया विकसित करण्याचे महत्त्व यावर भाष्य करा. (१५)

किंवा

प्रश्न ५ ब) प्रभावी नेतृत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१५)